

H. DE BRUIN

AANGELOKT

KOERT Vink zat in de jaren vlak voor den Wereldoorlog op de schoolbanken. De menschen leefden en arbeidden in de stemming van vrede en geen gevaar.

Vader dacht soms, wat moet mijn zoon worden. Koert weifelde in zijn keuze. Vader overlegde „laat hem voorloopig leeren. Dan bereikt hij meer dan ik zelf.”

„Waar leer je voor, Koert?” vroegen de kennissen. „Voor schoolmeester maar, denk ik”, zei Koert. „Ja — maar timmerman is eigenlijk ook wel leuk.” Leuk, dat was de uitdrukking voor het gevoel van droom en werkelijkheid in eenen.

Er kwam een dag in 't voorjaar, dat de ramen van het lokaal wijd open stonden en de zon groote, behaaglijke lichtvlakken scheef op de muur en banken vleide.

Buiten klopten de timmerknechts muziek uit de dakspanten van een nieuw huis. Boomen op de erven rond den schooltuin ontvouwd bladervleugels op de waterblanke lucht.

Koert vertaalde met hulp van Campagnes Woordenboek en zijn romantische jongensfantasie de laatste bladzijden van een Engelsche vertelling.

Hij bedacht opeens: „Het zou fijn zijn als ik de vereenigingscontributie van zelf verdiend geld kon betalen. De vijf centen van Jans loon klinken echter op de houten tafel in de cathedrisatiekamer dan de mijne. Eigenlijk zingen ze. En de koperen knoppen van

de copieerpers in het kantoor van Theyssen blinken, ze lokken zoo.”

„Hoor die jongens daar buiten eens hameren. Wij bouwen een huis hoog in de lucht, en overmorgen is het Zaterdag.”

's Avonds flapte Koert eruit: „Ja ik zou wel naar kantoor willen. Praat u 's met mijnheer Theyssen.” Vader verwonderd: „Hoe kom je daar nou ineens bij?”

„Och, zoo maar. Ik vind het zoo aardig wat te verdienen. Zoo leuk, om — nou ja — de heele dag vrij te zijn. Niet vrij eigenlijk — dat snap je wel — maar vrij-er.”

„Zoo. Een lollige vrijer zeker.”

„Flauw. Nee, toe vader, vraag nou 's aan mijnheer Theyssen.” Koert smeekte.

Maar Vader vroeg niets aan Theyssen. Nog niet natuurlijk. Want jongens hadden van die bevliegingen.

Toen zeurde Koert van tijd tot tijd om uitslag. Moeder gaf hem, troostend, zakgeld, maar het verleidelijk melodietje, dat Jans centen — echt — zongen, kon ze er niet in tooveren. Trouwens haar geld rinkelde heelemaal niet. Ze moest het voorzichtig om en om keeren.

Koert liep elken dag met opzet langs het kantoor van de firma Theyssen. Het stond buitenaf met de nieuwe gevel op de zonzij, horretje voor de vier vensters. En de koperen knoppen van de pers glommen met een felle lichtspat tusschen de verschermede voorwerpen van het interieur.

Bij die pers stond een lessenaar, met

een aflopend blad en een horizontaal vlak voor de potjes en papieren.

Over die lessenaar gebogen zat een klerk. Hij had een kaal hoofd van bedaagdheid en hield zijn pet op voor de tocht. Altijd schreef die man. In een boek. Dat boek legde hij wel eens op twee nog zulke boeken, en een vel papier op een stapel van die vellen. Hij bouwde steeds hoger. Zijn pen kraste natuurlijk, dunne ophaal, dikke neerhaal. Een heel zangerig deuntje van krassen aan eenen door. Vól — weer een brief. Was me dat werken? Toch fijn.

„Vader!”

„Ja, jongen.”

„En u spreekt mijnheer Theyssen altijd op de kerkeraad en . . . waarom vraagt u nou niet.”

„Is het meenens?”

„Natuurlijk.”

„Leer maar liever nog wat.”

„Nee, niet meer op school.”

„Ja, maar. . .”

„Dan vraag ik zelf.”

„Goed, vraag jij zelf.”

Mijnheer Theyssen woonde in een kolossaal huis. Dat huis was vierkant, een kubus, de stoep was hoog, de deur breed en zwaar. En mijnheer was klein, balrond.

Daar komt me zoo'n spichtig kereltje van Vink die geschrobde treden van de stoep op en staat tegenover zijn bibberend spiegelbeeld, dat in blonde vlekjes op de gladde deur schimt.

Hij brengt zijn vingertop naar het witte belleknopje en drukt het, vastberaden ineens, weg in de deurpost. Rrring! De marmeren hall ratelt.

De knip knalt uit het slot en mijnheer Theyssens buikmetgoudenketting puilt tegen het bloote gezicht van Koert.

„Zoo vent. Is 't om mij te doen?”

„Liefst wel, m'neer. Ik wou. . .”

„O, is 't voor je zelf?”

„Jawel m'neer. Vader zou u altijd nog vragen om een plaatsje voor mij op uw kantoor — maar, hij zei nou, ik moes 't zelf maar doen — ziet u.

„Je wou dus naar kantoor.”

„Graag ja, m'neer.”

Wat verder besproken werd vertelde Koert toen hij, hijgend, thuis kwam:

„Nou, ik bel an — daar komt meneer zelf voor — nou, en vanzelf, hij zegt, wat wou je — of dat zei die eigenlijk niet — maar, afijn — ik vraag om een plaatsie — hij zegt, vindt je vader het goed — ja, zeg ik, die stuurt me, tenminste — nou ja, het was dan goed — in orde. En waarempel hij vindt het goed, vader, dat ik kom. Maandag maar, hè?”

„Nou, kalm an. Wat zei meneer meer?”

„Ja, van de verdienste natuurlijk. Da's eigenlijk 't voornaamste. Raadt u 'es?”

„Zeg het maar.”

„Twee gulden. . .”

„Twee gulden?”

„En . . . een dubbeltje. Per week.”

„Sjongens. Een dubbeltje voor jou, zakgeld,” zei vader, tegen Moeder knip-oogend.

„Laten we zeggen, een kwartje,” stelde Moeder, gul, vast.

„Tóp, moeder. Twee duppies . . . en vijf losse centen voor de vereeniging. Zal ik dan Maandag maar gaan? Hè, ik heb toch zoo'n zin.”

De laatste dagen op school waren vol van verwachting. Door de open vensters riepen allerhande stemmen van het leven zoo verstaanbaar, bijna ontroerend.

's Maandags stapte Koert uit de deemster van het huis in de zachtzonige blauwte van de ochtendstilte. In plaats van de schooltasch had hij nu een pakje brood onder den arm.

Hij zag een welgedaan heertje, dat ook bij Theyssen werkte, op het klinkerpad langs de huizen voortwandelen en had het onderdanige lef dezen om leiding aan te klampen.

„Mag ik zoo ver met u meeloopen, meneer Badelaen?”

„Hoever moet je, beste kerel?”

„Naar uw kantoor meneer. Ik kom

ook bij Theysen."

„Wel, da's prachtig. Dan zal ik je maar op sleeptouw nemen."

„Astublief."

De introductie vond op weinig omslachtige wijze plaats. Koert kreeg een zitplaats, waarempel aan net zoo'n schuine lessenaar, op een kruk waar zijn beenen overheen bengelden. Eerste gebod: „water halen. Anders ook tafel afstofsen, maar dát morgen dan maar."

En verder: „Kan je Engelsch lezen?" „Een beetje." „Mooi zoo. Dan schrijf je deze artikelen maar eens in dit boekje. Maar netjes. Dunne ophaal, dikke neerhaal." Daar begon het.

„Niet aan je pen likken, Koert. Hier,

dat doen we zoo. Even een lucifertje er langs. Klaar. Ziezoo. Maar, netjes, begrepen?"

„Jawel m'neer."

Zaterdag deponerde meneer Theysen zelf twee fonkelnieuwe guldens plus een dun dubbeltje in Koerts handholte.

„Zoo hadden we afgesproken, is 't niet?"

„Jazeker, meneer. Dank u wel."

In de kantoorgang piepte één gulden uit zijn knuist en tinkelde over de tegels.

Kerel, wat fiedelde dat ding.

En Zondagsmiddags tsiengden de centen helder vijf toontjes op de hardhouten tafel in het vereenigingslokaal.

IN JEZUS ONTSLAPEN

Uw bleek gelaat, verstrakt tot blanke rust,
Maar dragend nog de sporen van het lijden,
Zoo vond ik u, kort na ons laatste scheiden,
En 'k werd opnieuw uw teerheid mij bewust.

Gij waart reeds vroeg een door den dood gewijde,
Zijn wreede mond had u al jong gekust.
Maar nu voorgoed uw leven is gebluscht,
Weet ik u een van God gebenedijde.

Uw ziel thans vrij, gekoesterd in Gods schoot,
Wacht nu getroost den blijden nieuwen Morgen
Waarop uw stof verheerlijkt op zal staan.

Dan vangt een onvergankelijk leven aan,
En viert ge, kind aan 's Vaders hart geborgen,
De bruiloft van het Lam, als eeuwig deelgenoot!

JAN VISSER